

کتابخانه و اداره تحقیق مخطوطات مشرقی حکومت آندھرا پردیش

خط ویران عالم

(باغ بهار)

الله
میر عالم

(مرتبہ ۱)

ڈاکٹر رفیق فاطمہ
یڈ شعبہ فارسی، جامعہ عثمانیہ

انتاشرا

کتاب خانہ و ادارہ تحقیق مخطوطات مشرقی، حکومت آندھرا پردیش

۶۱۹۸۸

سلسلہ مطبوعات کتب خانہ و ادارہ تحقیق مخطوطات مشرقی حکومت آندھرا پردیش ۲۷

خطوط میر عالم

— (پانچ بہار) —

اللہ

میر عالم

— (مرتبہ) —

ڈاکٹر رفیق فاطمہ

(ریڈر شعبہ فارسی جامعہ عثمانیہ)

کاتب شفیق الطہر

اشاعت اول مارچ ۱۹۸۸ء

تعداد (۱۰۰۰)

قیمت ۱۷

پبلشرز

۵۰۵۰۲۳ - ۱۶-۳۸-۴۱۴ - یاقوت پورہ - حیدرآباد

مطبع

© جملہ حقوق بحق کتب خانہ و ادارہ تحقیق مخطوطات مشرقی حکومت آندھرا پردیش حیدرآباد محفوظ ہیں

— (ملنے کا پتہ) —

ناظم کتب خانہ و ادارہ تحقیق مخطوطات مشرقی حکومت آندھرا پردیش، رتن محل بلڈنگ

۵۹۹-۵-۵۸، عابد پورہ، حیدرآباد

KHUTOOT.E.MIR ALAM
(BAGH.E.BAHAR)

By
MIR ALAM

Edited by
Mrs. Rafeeq Fatima
M.A, Ph.d
Reader
Department of persian
Osmania University

General Editor
Dr. V. V. L. Naresimha Rao
M. A. Ph.D.
Director
A. P. G. O. M. L. & R. I.,
Hyderabad

Published by
Andhra Pradesh Government Oriental Manuscripts
Library and Research Institute, Hyderabad • 1

A. P. G. O. M. L. & R. I. Series No. 27

**KHUTOOT-E-MIR ALAM
(BAGH-E-BAHAR)**

**By
MIR ALAM**

Edited by

**Dr. Mrs. Rafeeq Fatima
M. A. P.H.D.**

**Reader
Department of Persian
Osmania University**

First Edition : 1000. Copies, March 1987

Price Rs. 17 00

**(C) A. P. G. O. M. L. & R. I.
ABIDS HYDERABAD 500 001**

**Copies Can be had of
The Director A. P. G. O. M. L. & R. I. Hyderabad**

**PRINTED AT RARE PRINTERS,
17-3B-414 YAKUT PURA HYD-500 023**

فهرست مندرجات و مکتوبات

○	تعارف (انگیزی) از - دکتر وی ایل نرسمهاراد	○ ۱
○	اظهار تشکر (انگیزی) از - دکتر رفیق قاطمه	○ ۲
○ ۵	پیش لفظ (فارسی) از - دکتر رفیق قاطمه	○ ۳
○ ۱۵	خطوط میر عالم	○ ۴
	قسم اول -	
○ ۱۷	آنچه (عرض) بجناب نواب آصفجاه ثانی	○ ۵
○ ۱۸	ایضاً	○ ۶
○ ۱۹	در شکر عنایات آخری چهارشنبه	○ ۷
○ ۲۰	در شکر عینایات خوربزه توام	○ ۸
○ ۲۰	از طرف نواب آصفجاه بهادر به طیبو سلطان پیش از مهر اول ۱۲۰۵ هـ	○ ۹
○ ۲۹	عنایتنامه از طرف نواب آصفجاه بهادر به لاردر کارنوالس بهادر سپه سالار فرنگ پنجم محرم ۱۲۰۵ هـ	○ ۱۰
○ ۳۲	ایضا عنایتنامه بنام به لاردر کارنوالس بهادر نوشته شده	○ ۱۱
○ ۳۲	عنایتنامه از طرف نواب آصفجاه بهادر بنام لاردر کارنوالس بهادر پنجم محرم ۱۲۰۵ هـ	○ ۱۲

- عنايتنامه بنام لار و کار نوالس گوندر جبل بهادر ۱۳
- عنايتنامه بنام لار و کار نوالس بهادر ۱۴
- عنايتنامه از طرف نواب سکندر جاه بهادر ۱۵
- به لار و کار در همانکتهين بهادر ۱۶

قسم دوم :-

- آنچه نواب ارسلو جاه بهادر و از طرف نواب ممدوح قلمی شده در جواب ۱۶
- نواب ارسلو جاه بهادر از مقام کتبخانم نوشته شده ۱۷
- اينضا بنواب ارسلو جاه بهادر هنگام اقامت نواب ممدوح پونه ۱۸
- اينضا بنواب ارسلو جاه بهادر در ايام مراجعت نواب ممدوح ۱۹
- از پونه متضمن عيد غدیر و حصول ملازمت ۲۰
- اينضا بنواب ارسلو جاه بهادر ۲۱
- اينضا بنواب ارسلو جاه بهادر در متضمن تهنيت داخل شدن خيمه ۲۲
- باراده حيدرآباد از پونه در جواب بعضی فقرات ۲۳
- اينضا بنواب ارسلو جاه بهادر ۲۴
- اينضا از طرف نواب ارسلو جاه بهادر بنواب والا جاه ۲۵
- اينضا از طرف نواب ارسلو جاه بهادر در جواب عمدة الامراء بهادر ۲۶
- اينضا از طرف نواب ارسلو جاه بهادر بميرزا مهدی شهبهستانی ۲۷
- محمد زمانی ۲۸
- اينضا از طرف نواب ارسلو جاه بهادر به لار و کار نوالس پيه لار فرنگ ۲۹

- در رسیدن افیون
- ۳۶ ایضاً از طرف نواب از سلو جاہ بہادر بہ لارڈ کارنوالس مشتملبر
- ۳۷ کشتہ شدن فرید الدین خاں
- ۳۷ ایضاً از طرف نواب از سلو جاہ بہادر بہ لارڈ کارنوالس بہادر
- قسم سوم :-
- ۳۸ آنچہ بنام لعزہ واجب تحریر پذیرد ۔ بہ مرزا محمد مہدی شہرستانی
مجتہد الزمانی ساکن کربلائے معلیٰ
- ۳۹ گورنر جنرل لارڈ کارنوالس بہادر سپہ سالار فرنگ ہنگام سفر بنگالہ
از بندہ کتجام پیش از ملاقات بقلم آمدہ
- ۴۰ ایضاً بنام بلارڈ کارنوالس از مقام بندہ یالیر
- ۴۱ ایضاً از طرف نواب میر عالم بہادر
- ۴۲ جواب خط والاجاہ
- ۴۳ ایضاً بہ والاجاہ
- ۴۴ ایضاً
- ۴۵ ایضاً بنو اب امیر الامراء بہادر
- ۴۶ ایضاً بنو اب مدار الملک بہادر
- ۴۷ ایضاً بنو اب عمدہ الامراء بہادر متقمن شکریہ محسوب نہ نمودن دہ
- ۴۸ شربت دوائی دنو سرب

۴۸	ایضاً ثواب عمدة الامراء بهادر متضمن تحزمت و پهنیت	۴۹
۴۹	ایضاً به هادی الدوله بهادر	۵۰
۵۰	ایضاً بعامل الدوله بهادر متضمن اشتغال خیر و استدعای اطلاع آن	۵۱
۵۱	ایضاً به بهادر حضرت متضمن طلب	۵۲
۵۲	ایضاً در جواب یکی از علماء بقلم آمده	۵۳
۵۳	مکتوب به گورنر جنرل مارکیتن بهادر بقلم آمده	۵۴
۵۴	ایضاً در مبارکباد ولادت حضرت امام موسی کاظم علیه السلام	۵۵
	مرقوم شده آنکه	
۵۵	ایضاً	۵۶
۵۶	ایضاً	۵۷
۵۷	ایضاً مبارکباد عید رمضان مرقوم شد	۵۸
		۵۹

Dr V.V.L. Narasimha Rao,
M.A. Ph.D.,

Director,

**Andhra Pradesh Government Oriental
Manuscripts Library & Research Institute,
Hyderabad – 500 001.**

FOREWORD

It gives me great pleasure that the Department of Andhra Pradesh Government Oriental Manuscripts Library and Research Institute is able to bring out a series of Urdu, Persian and Arabic works also together with Telugu, Sanskrit, Hindi and English works in the crash programme of Manuscript publications.

In 1986 we were able to publish one Urdu work entitled "Mustalhat-l-Thaggi" which was acclaimed to be a unique compilation in the world of lexicography as it contained exclusively the code words and terminology used by the way-plunderers like Thugs of the eighteenth century. The text compiled by Mr. Ali Akber, the Jail Superintendent of Jabalpur has been edited by Mr. Mir Karamat Ali, Research Assistant of this department.

Of the 23 thousand odd manuscripts of this library about 17 thousand belong to the Persian, Arabic and Urdu languages. The Persian works are the largest in number (8915) while the Arabic works come next (6337) in this library. This is one of the reasons for its becoming a research centre of repute in the world map of libraries concerning the Islamic culture.

Taking into consideration the importance of publication of a good number of these manuscripts, the department of Andhra Pradesh Government Oriental Manuscripts Library and Research Institute took a decision to get them edited by scholars of repute. During the Sixth Five Year Plan the department got the following manuscripts edited and got ready for printing at the earliest.

- Persian works on History**
1. Khutoot-e-Mir Alam (Bagh-e-Bahar,) letters of Mir Alam, edited by Dr. Rafeeq Fatima.
 2. "Tarikh-E-Adil Shahi" of Noorullah Bin Razi, edited by Prof. Shareef Unnisa Ansari.
- Arabic works on theology & life of the prophet**
3. "Kitab-UI-Minhaj Al Razi -fi- Al Mustafa" of Allama Fakhruddin Razi edited by Prof. M.A. Sattar Khan.
 4. 'Nazm-Ud Dur-Wal-Marjan' of Al Beranji Auhaduddin edited by Prof. Md. Ibrahim Nadvi
- Urdu works on History & Poetry**
5. "Tarikh-e-Ferozshahi" of Waris Ali Shah edited by Dr. Mir Najam Uddin Alikan.
 6. Diwan-e Ijad of Ijad Hyderabadadi edited by Dr. Aqeel Hashmi.

The first of the six edited manuscript is now in the hands of our readers. The remaining works are also being published shortly.

As this is primarily a Manuscripts Library catering more to the needs of the research scholars, the drafting of descriptive catalogues is given top priority. Special scholars have been appointed this year on payment of remuneration for preparing these catalogues.

The regular staff of the department are also fully engaged in this work.

In the year 1985 Mr. Karamath Ali, Research Assistant had prepared An Alphabetical Subjectwise Index of Urdu Manuscripts. This publication is found to be very useful for the scholars of India and abroad.

During the last one year, Descriptive Catalogues of Urdu poetical works have been drafted by Mrs. Rafath Rizwana of this department and Volume-I of the same containing 178 exhaustive catalogues relating to Diwan, Kuliyaat and Kalam is being published this year itself with an enlightening introduction provided by Dr. Ashraf Rafi, Reader in Urdu of Osmania University.

Most of these activities come under Five Year Plan Scheme and hence the plan schemes are considered a boon for the development of the research wings of the department. Now I should like to say a word about the present publication "Khutoot-E-Mir Alam".

As a philanthropist and lover of art and beauty Mr. Mir Alam is well known to the citizens of Hyderabad where the Mir Alam Tank, Mir Alam Mandi and Baradari buildings still attract the eye of every common man. But men of letters do remember Mr. Mir Alam for his remarkable contribution to Persian literature particularly in the branch of letter writing.

Mir Alam whose original name was Syed Abul Qasim was born in the year 1752 A.D. at Hyderabad itself on the pious day of 17th Ramzan. He lived a purposeful life of 77 years and breathed his last in the year 1808 A.D. vide: Mir Dilawar Ali Danish Riyaz-e-Mukhtaria Sultanath-e-Aaafia PP 55 & 55. The details of his life are given in the introduction provided by Dr. Rafeeq Fatima, the editor of Bagh-E-Bahar of Mir Alam.

Mir Alam drafted these letters for Nizam Ali Khan, Arustu Jah, his friends and relatives. The compiler and scribe of the codex of these letters was one Mr. Hussain Ali Khan who humbly says that by the grace of God he attained the knowledge and art of scribing them. These words of his, no doubt, highlight the importance of these letters from the point of view of compilation and calligraphy.

The letters of Mir Alam entitled Bagh-E-Bahar are of great value as they reflect the political, the administrative, the diplomatic, the socio cultural history of the Deccan in the eighteenth century – particularly from the point of view of the transitory period of political and administrative hold that drifted from the Muslim rulers to the British.

The editor of this invaluable Persian work, Dr. Rafeeq Fatima has creditably done her job for the benefit of the literature and on that ground I heartily congratulate her.

The Government of Andhra Pradesh are very keen in developing the research wings of Persian, Arabic and Urdu languages also and the present publication bears testimony to it.

It will be a matter of great joy if our readers make better use of this treasure house of knowledge namely, the Andhra Pradesh Government Oriental Manuscripts Library and Research Institute, Hyderabad.

Hyderabad
Feb. 1988.

(Sd.) V.V.L. Narasimha Rao
Director

A WORD OF GRATITUDE

During the eighteenth century in India, Persian was the court language and also the language of many people who migrated to Deccan (Hyderabad) from Iran. This was the reason for its (the Persian Language) becoming the mother tongue of most of the munshis and mir munshis during the period of Asaf Jahi dynasty. No doubt Mir Alam was born in Hyderabad at a time when his surrounding environment was full of the Persian and therefore he was educated in the Persian as well as the Arabic, by his father. His literary talents helped him to play an important role in different posts during the Asaf Jahi period. In this work I am introducing in brief, his life history and his invaluable contribution of letters to the Persian, which reveal his literary talents in the Persian, while furnishing important information about the Political, Socio-cultural and administrative activities, during the Asaf Jahi period. "Bagh-E-Bahar," letters of Mir Alam was the Manuscript given to me for editing. Because of the poor condition of the manuscript I had a little difficulty in deciphering. But I could complete this work rather satisfactorily with the good co-operation of my friends, within the prescribed period,

I will be failing in my duty if I do not convey my thanks to my beloved Professor, Dr. Shareefunnisa Ansari, on whose recommendations, this valuable editing work was entrusted to me.

It is also my most pleasant duty to express my deep feelings of gratitude to Dr. V.V.L. Narasimha Rao, Director of Andhra Pradesh Government Oriental Manuscripts Library and Research Institute, Hyderabad, who has taken personal interest in completing this project which will encourage the research scholars in Persian literature and Deccan history.

I am very thankful to Mr. Mir Karamat Ali Khan, Research Assistant of Government Oriental Manuscripts Library and Research Institute, Hyderabad-A.P. for his unfailing co-operation in getting this work completed.

I have also to thank my friend Mir Rahmat Ali Khan, Research Officer, Salarjung Manuscript Library, Hyderabad A.P. for his hearty co-operation in this work.

Dr. RAFEEQ FATIMA
Reader in Persian
Osmania University
Hyderabad-A.P.

INTRODUCTION TO Letters of Mir Alam

The eighteenth Century had been a period of eventful history in the Deccan. After the death of Asaf Jah-I on 4th Jamada II, 1161 AH/21 April, 1748 AD, the tenure of Nawab Nasir Jung and Nawab Salabat Jung was very short. Later, Nawab Nizam Ali Khan Asaf Jah - II who ascended the throne in 1763 AD continued to rule for over forty years during the most eventful period in the history of India. The Tipu Sultan of Mysore was his contemporary ruler and in these two Kingdoms, the British influence was increasing day by day. Mir Alam was appointed a Vakil and an ambassador between Asaf Jah - II and British Company. Mir Alam drafted letters on various occasions. Some of these letters are preserved in the form of manuscripts in various Libraries like the Oriental Manuscripts Library and Research Institute and Salar-jung Museum and Library, Hyderabad-A.P.

"Bagh-E-Bahar", is the collection of Mir Alam's letters drafted for Nizam Ali Khan, Arastu Jah, his friends and relatives. This codex has been compiled by Hussain Ali Khan. He writes in the preface that he was not qualified to scribe these letters, but by the grace of God he attained the knowledge and art of scribing during the period of his life. So he made up his mind to arrange and compile these letters. In the preface he writes that he has given the Chronogram title "Bagh-E-Bahar" in 1211 AH/1797AD. The size of the manuscript is 20 x 12 cm, lines 13 Folio 41, Script, clear Shikista Nastaliq Date of transcription, 1244 AH, Script, Abdur - Rahman Mirza Kareem Baig. The text of this codex has been disturbed very often by the worms. All the names of the addressees have been generally rubricated at the beginning of the letters. Some notes have been jotted marginally by the writer.

The other four copies of this manuscript are in Salar Jung Museum and Library, The details of the manuscripts are as below :—

Codex. 40. The size of the manuscripts is 18.6 x 13.7 cm, written in good nastaliq by Mir Dilawar Ali Danish Takhallus on 17th Shawwal, 1334 AH/17th August, 1916. The condition of the manuscript is good.

Codex. 41. The size of the manuscript is 19.5 x 14.9 cm. written in ordinary shikista nastaliq by Mulla Mohammad Khurasani on 21 Moharram, 1288 AH/12th March, 1871 A D. The condition of the manuscript is good.

Codex. 42. The size of the manuscript is 11.2 x 22.1 cm. written in good Shikista Nastaliq. A middle 13th Century copy.

Codex. 43. The size of the manuscript is 21.0 x 13.6 cm. written in good nastaliq by Amir Baig for Masum Ali Khan in Moharram, 1236 AH/October, 1830 A D. Worm holes, fair condition.

The subject of these letters affords a good deal of variety. These letters subjectively reflect on political, diplomatic, socio-cultural and administrative history of the Deccan in the eighteenth century. The administrative letters are more comprehensive in as much as it reflects on the transitory phase of the British.

LIFE HISTORY OF MIR ALAM

Mir Alam's ancestors were the Shaikh-ul-Islam of the city of Shuster, Iran. His ancestors were related Imam Abul Hasan Musa Kazim. Mir Alam's grand-father Syed Nooruddin was also the Shaikh-ul-Islam of Shuster. Syed Nooruddin's son Syed Razi was born in 1128 AH/1715 A D. and he educated by his father. In 1145 AH/1735 AD Syed Razi with his elder brother Syed Hasan arrived at Basra, from Basra to Surat, and from there to Shahjahanabad. From Shahjahanabad his brother returned to Shuster, and Syed Razi stayed with Abul Mansur Khan Khurasani; and Shuja-ud-daulah. After the death of Nawab Shuja-ud-daulah, with his son-in-law Murshid Quli Khan, Subedar of Orissa, Syed Razi came to Deccan. Here he joined in the service of Nawab Asaf Jah I, with a salary of Rs 60. Asaf Jah offered him the service of Dar-ul-Insha but he did not accept it. Syed Razi married Mir Abul Fazal Khan's daughter Badshah Begum. He had two sons and one daughter. The eldest son was Mir Abul Qasim, who was later entitled Mir Alam.

Syed Abul Qasim was born on Thursday the 17th Ramzan, 1166 AH/18th July, 1752 AD at the city of Hyderabad. He started education at the age of five years. His mother-tongue was Persian, but he was also qualified in Arabic. After completing education he kept himself busy in literary activities like writing poetry and epistolography. He was so young when his father completely gave the

charge of his Jagirs to Mir Alam. Being a Jagirdar several times he came in contact with Madar-ul-Muham Azam-ul-Umara and Arastu Jah. These two distinguished nobles were impressed with his talents. Later Azam-ul-Umara appointed him as his Mir Munshi. He drafted letters for him. After some time with the recommendation of Azam-ul-Umara, he was appointed temporary as Sadar Taluqdar. He impressed Arastu Jah and Nizam Ali Khan so much with his service in 1202 AH/1787 AD, he was appointed Wakil to British Company and Nizam Ali Khan with a salary of five thousand rupees per month and further sanctioned Rupees Two Lakhs for the expenditure of his journey to Calcutta to meet Governor General Arl Cornwallis. During his journey to Calcutta he drafted detailed letters to Arastu Jah. He returned to Hyderabad in Shawwal, 1203 AH/July, 1789 AD. He arrived Hyderabad on 26th Jamada II, 1204 AH and on the last day of Jamada II he handed over the letters of ARL CORNWALLIS to Nizam Ali Khan. Nizam Ali Khan, in the regard of his services, granted the Khitab of Mir Alam and a mansab rank of 5000 Zat and 2000 Sawar, Alam, Naqqara, and Palki Jhalardar.

One of the historic agreement took place at Pangal between Nizam Ali Khan and British Company through Mir Alam to defeat Tipu Sultan. After the death of Nizam Ali Khan, Sikandar Jah became the Nizam of Hyderabad. Arastu Jah died on 28th Moharram, 1219 AH/5th May, 1804 AD. Sikandar Jah, in the place of Arastu Jah, granted him the Ministry of Hyderabad on 5th Rabi, II 1219 AH/13th July, 1804 AD. Mir Alam was versatile genius it was due to his personal virtues that he rose to the position of Diwan, Prime Minister in the period of Sikandar Jah Bahadur Asaf Jah III. He was a great patron of education and literature. He proved himself a poet and a writer, by writing books like;

- 1) Misbahul-Arifain, He wrote this magazine in 1218 AH.
- 2) Ziyarat e-Ashora, it is a brief book, and divided in to five fasals.
- 3) Masnavi Mir Alam.
- 4) Letters of Mir Alam.
- 5) Dah Majlis : This book was written in Urdu and Probably by Mir Alam.

Mir Alam was also the builder of many Mosques, Tank, and Mandi (Bazar). During his ministry he constructed many Mosques, Sarai's and wells on the way to Madras, Bombay, Poone, Aurangabad, Nanded and Nalgonda. As a man he was very kind and helped the poor people. His house was very beautiful. Behind his house a big mandi named Sikandar Gunj, was constructed, later its name was changed to Mir Alams name i e Mir Alam's Mandi. In 1221 AH, in the north of Hyderabad on the south bank of river Moosi he constructed a very beautiful garden along with beautiful buildings which were named Baradari. and Mir Alam's Tank was constructed by him in 1221 AH/802 AD in the west of Hyderabad with the prize amount granted to him after the Battle of Sri Rangapatnam.

Mir Alam died on Friday, 21st Shawwal, 1223 AH. i e. 1808 AD.

LETTERS OF MIR ALAM

Mir Alam was the Diwan and an Ambassador in the reign of Nizam Ali Khan and Sikandar Jah. He had drafted letters for Nizam Ali Khan, Arastu Jah and to both of them. Mir Alam asked his Munshi Hussain Ali Khan to compile his selected letters and Hussain Ali Khan divided these letters in three Qisam (Three types).

Qisam I. Letters which were drafted by Mir Alam to Nizam Ali Khan or from Nizam Ali Khan to Tipu Sultan, Lord Cornwallis and other nobles. These letters are eleven in numbers.

1. To Nawab Asaf Jah - II
2. To Nawab Asaf Jah - II
3. To Nawab Asaf Jah - II
4. To Tipu Sultan From Asaf Jah - II
5. To Tipu Sultan From Asaf Jah - II
6. To Lord Cornwallis From Nawab Asaf Jah - II
7. To Lord Cornwallis From Nizam Ali Khan.
8. To Lord Cornwallis From Nizam Aii Khan.
9. To Lord Cornwallis From Nizam Ali Khan.

10. To Lord Cornwallis From Nizam Ali Khan.

11. To Lord Martin From Nawab Sikandar Jah.

Qisam II. These letters are drafted by Mir Alam to Arastu Jah and also for Arastu Jah to different nobles. These letters are twelve in number :

1. To Arastu Jah
2. To Arastu Jah
3. To Arastu Jah
4. To Arastu Jah
5. To Arastu Jah
6. To Arastu Jah
7. To Nawab Wala Jah From Arastu Jah
8. To Umdatul Umara Bahadur From Arastu Jah Bahadur.
9. To Mirza Mehdi Shehristani Mujtahidul-Zamani from Arastujah.
10. To Lord Cornwallis From Arastu Jah
11. To Lord Cornwallis From Arastu Jah
12. To Lord Cornwallis From Arastu Jah

Qisam III. These letters drafted by Mir Alam to his relatives and friends.

1. Mirza Mohd. Mehdi Shehristani Mujtahidul Zamani.
2. To Lord Cornwallis
3. To Lord Cornwallis.
4. From Mir Alam and the addressee name was not given.
5. To Wala Jah From Mir Alam.
6. To Wala Jah From Mir Alam.
7. To Wala Jah From Mir Alam.
8. To Nawab Amir-ul-Umara Bahadur From Mir Alam.
9. To Nawab Madar-ul-Mulk.
10. To Nawab Umdat-ul-Umara Bahadur.

11. To Nawab Umda-ul-Umara Bahadur.
12. To Hadi-ul-deulah Bahadur.
13. To Aqil-ud-deulah Bahadur.
14. To Aqil-ud-daulah Bahadur.
15. To a Scholar.
16. To Lord Martin.
17. To a friend or relative at the occasion of the birth day of Imam Musa Kazim.
18. Probably to his relative.
19. Probably to his relative.
20. Probably to his relative.

There is no doubt that Mir Alam was very lucky that during his life only on his request, his Munshi Hussein Ali Khan compiled these letters. This Codex which is an edited copy of the same scribed by Abdur Rahman Mirza Kareem Baig Khan Munshi of Nawab Muneer-ul-Mulk Bahadur.

بیت لفظ

قرن سیم میلادی در تاریخ دکن زمان پرشور و بهنگام پرور بود. نظام الملک آصف جاه اول در چهارم جمادی الثانی ۱۱۶۱ هجری مطابق بیت و یکم اپریل ۱۷۴۸ درگذشت، بعد از وفات نظام الملک آصف جاه اول دوره حکومت نواب نمر جنگ و نواب صلابت جنگ دیر پا و مستحکم نبود. بعد از آن نواب نظام علی خاں آصف جاه دوم استقرار یافت و مدتی چهل سال در دکن حکومت کرد. آن زمان در سراسر هندوستان بسیار شورش و انتشار بود. شیخ سلطان معاصر آصف جاه دوم در مسیر حکمران بود. در این دو دولت دخل تصرف فرنگیها روز به روز روبه ترقی بود.

میرعالم در میان آصف جاه دوم و سرکار انگلیز وکیل و سفیر بود. نامه بائی که میرعالم در دوره سفارت نوشته بود. چندی از آن در شکلی مخطوطه با در دست مخطوطه قدیم و انستیتوت تحقیق حیدرآباد است. پی و در کتب خانه سالار جنگ و میوزیم محفوظ اند. باغ و بهار مجموعه ای خطوط میرعالم است که از طرف نظام علی خاں از سلطه و بهر فیضان و اقرابا نوشته است. این مخطوطه خطوط میرعالم و شیخ سلطان را حسین علی خاں مرتب کرده است. و در دیباچه این طور نوشته است که:

"و هر چند این بے بقاعت و بی سواد دارالانشاء سخن گسری

و ابجد خوان دبستان دانش وری حسین علی خان مخاطب به
 خطاب خوانی قابلیت آن ندارد که گوهریانی گران بسیار در سنگ
 ترتیب و این جوهری بهمانا را به کلب تحریر تواند آورد. لیکن از
 آنجا که بمقتضای پرورش و رعایت خداوندی نهال قامت
 عقیدت استقامت به آبیاری ترتیب آن نخلبند ریاض فیضیت
 نشود نمایافته بامیر منشی گری مامور است. حکم المأمور معذور
 دست جرات باجماع مسودات مسطوره کتوره به قسم منقسم
 سافته و بسکه نونبالان معنی رنگین درین گلشن نزهت آئین زمره
 و شگوفه های مضامین الطاف آگین شاخسار این گلزار ارم
 تزئین شگفته موسوم به باغ و بهار و از حسن اتفاق عدد
 تاریخ برابر گردید.

دیگر چهار خطوط در کتب خانه سالار جنگ و میوزیم محفوظ اند در باره

آن خطوط تفصیل این طور است:

خطوط نمبر ۱ (الف)، این خطوط در خط نستعلیق خوب دلاور علی دانش

تخلص در بهار شوال ۱۳۲۴ هجری مطابق بهاریم اوت ۱۹۱۶ء نوشته است

۱۸۰۶ x ۷۰ سانتی میتر است

خطوط نمبر ۲ (ب)، این خطوط در خط شکسته نستعلیق ملا محمد خراسانی در

بیت و یکم محرم ۱۲۸۸ هجری مطابق دوازدهم ملایح ۱۸۷۱ء نوشته است

۱۹۰۵ x ۱۲۰ سانتی میتر است

خطوط نمبر ۱۲ (ج) این خطوط در خط شکستہ نستعلیق نوشتہ است

۱۱۰۲ x ۲۲.۱ سستی میتر است

خطوط نمبر ۱۳ (د) این خطوط در نستعلیق خوب امیر بیگ طبری معصوم علی خاں

در محرم ۱۲۲۶ ھجری مطابق اکتوبر ۱۸۴۳ء نوشتہ است. و کرم خوردہ است

۱۲۱.۵ x ۱۳.۶ سستی میتر است

موضوع این خطوط متنوع است و موضوعاتی کہ در این خطوط در آمدہ است،

در بارہ تاریخ، سیاست و مہمات دکن منقل و واضح اند.

حیات میرعالم - آباد اجداد میرعالم شیخ الاسلام شہر شوستر بودند۔
سلسلہ نسب او از شانزدہ واسطہ با امام ابو الحسن موسی کاظم متوسل است۔ جد میرعالم
سید نور الدین ہم شیخ الاسلام شوستر بود۔ سید رضی ابن سید نور الدین در ۱۲۰۸ ھ
مطابق ۱۸۱۴ء تولد شد۔ تعلیم و تربیت از پدر خود حاصل کرد۔ در ۱۲۰۵ ھ ہجری مطابق
۱۸۲۵ء ہجری سید رضی با برادر بزرگ خود سید حس بہ بصرہ رسید و از بصرہ بہ
سورت و از آنجا بہ شاہ جهان آباد رسید۔ از شاہجہاں آباد برادرش بہ شوستر
بازگشت۔ و سید رضی با ابو المنصور خاں خراسانی و شجاع الدولہ ماند۔ سید رضی بعد
از وفات شجاع الدولہ با دامادش مرشد قلی خاں صوبہ دار اریہ بہ دکن آمد۔ در
دکن سید رضی ملازمت آصفیہ اول بہ شہت روپیہ ماہوار اختیار نمود۔ آصفیہ
خواست کہ او ملازمت دارالانشاء ہم اختیار نماید ولی او نہ پسندید۔ سید رضی با پادشاہ
بیگم دختر میر ابو الفضل خاں مروسی کرد۔ و از او دو تالپرو یک دفتر داشت۔ پسر بزرگ

میر ابوالقاسم بود که از خطاب میرعالم معروف گشت

سید ابوالقاسم ۱۷۱۷ در رمضان ۱۱۳۷ هجری مطابق ۱۸ ژوئای ۱۷۰۰
 بروز پنجشنبه در بلده حمید آباد تولد شد. به سن پنج سالگی شروع به خواندن کرد.
 زبان قانوادشس فارسی بود. ولی در عربی هم مهارت داشت. بعد فراغت علمی در انشاء
 پردازنی و شاعری معروف گشت. در نوجوانی پدرش انتظام جاگیر خود را به او سپرد. اکثر
 اوقات بر آن انتظام جاگیر یا مدارا المہام اعظم الامراء و اسطوچاه معرفی گشت و با جوهر ذاتی
 خود آنہا را متاثر کرد. چندی بعد اعظم الامراء اورا احشیشی خود نامزد کرد. و او از طرف اعظم
 الامراء منشیات نوشت. در دربار مدارا المہامی به حیثیت جاگیردار آمد و رفت او محتوای بود و او
 را در دربار اعظم الامراء اسطوچاه اجازت بلایابی ہر روز حاصل بود. چندی بعد بہ سفارشش
 قابلیت ذاتی بہ خدمت منشی خاص امیر الامراء سرقرازی داشت. اعظم الامراء برینای شکایات
 عالم برکت و ریافت و تعصیر پر عہدہ صدر تعلق داری تقریرہنگامی کرد. خدمت و کار گذاری میرعالم
 را اسطوچاہ و نظام مہلی خاں آصفیہ دوم بسیار پسند فرمودند. و بہ حمید آباد روانہ
 کردند کہ مابین سرکار نظام و کچیتی انگریزہ تعلقات را استوار کنند. بنا برین بعد مقروضہ از نظام
 علی خاں اعظم الامراء میرعالم در میان سفیر و حکومت آصفیہ وکیل مقرر فرمودند.

در ۱۲۰۲ هجری مطابق ۱۸۸۴ عیسوی نظام علی خاں ابوالقاسم
 را پنج ہزار ماہوار مقرر فرمودند. و ۲ لاکھ (پول) برای خرچ سفر کلکتہ عطا فرمودند. و نزد
 گورنر جنرل اریل کارنوالس روانہ فرمودند. میرعالم رو بہ دار و واقعات سفر کلکتہ در خطوط
 اسطوچاہ تفصیلاً بہ طوہ روزنامہ چہ نوشتہ است
 در مدوہ چہار ماہ گفتگو مابین میرعالم و اریل کارنوالس جاری بود. آخر کار

در ماه شوال ۱۲۰۳ هجری مطابق ژولائی ۱۷۸۹ عیسوی با اقطاع ادالی پیشکش و قرار دادی که امور آینده را بذریعہ جان کنوی لمے کنند میر عالم بہ حیدرآباد بازگشت
میر عالم بیت و ششم ماه جمادی الاول ۱۲۰۴ هجری بہ حیدرآباد رسید و در سلخ این ماه بہ دربار نظام علی خاں فیض یاب گشت و نامہ اول کار نوالس بہ ملاحظہ گذرانید، مورد الطاف شاهی شد و خطاب میر عالم یافت و بیخ ہزاری ذات و دو ہزار علم و تعارف و پالکی تہار و دار و از خلعت فاخرہ سرفراز شد۔ بذریعہ میر عالم و سرفہان کنوی عہد نامہ ای در ۱۷۹۰ عیسوی تا ۱۲۰۴ ہجری مابین سرکار دولتمدار بہ مقام پانگل طئی شد۔ بعد وفات نظام علی خاں سکندرجاہ نظام سوم حیدرآباد شد، در بیت و ہشتم محرم ۱۲۱۹ ہجری مطابق پنجم می ۱۸۰۴ عیسوی ارسلوجاہ خلعت کرد سکندرجاہ بعد وفات ارسلوجاہ خلعت و وزارت قلمدان بہ میر عالم عطا کرد۔

میر عالم انشاء پرداز شاعر و معنف بی نظیر بود۔ بہ این سبب در دنیا ای علمی حیثیت معنف و انشاء پرداز معروف است۔ تالیفاتی کہ ہنوز در دست داریم حسب ذیل است

- ۱۔ معباح الحارثین ،۔ این رسالہ در ۱۲۱۸ ہجری تالیف شد
- ۲۔ زیارت عاشورہ ،۔ رسالہ فقری است و این رسالہ در پنج فصل تقسیم است
- الف، زیارت عام
- ب، اوقات زیارت
- ج، زیارت عاشورہ
- د، زیارت اربعین
- هـ، زیارت جامعہ صغیر

۳. مثنوی میرعالم
 ۴. زقعات میرعالم
 ۵. ده مجلس: این کتاب در زبان اردو است ولی تالیف میرعالم مشهور است.

عمارت و آثار :- وزارت میرعالم مدت چهار سال شش ماه و چهار روز بود. میرعالم در این دوره فتنه‌های بسیار کله‌های نمایان برای رفاه عام انجام داد. هر کس که مغلس و غریب بود از داد و بخشش او فیضیاب می‌گشت. ساختمانها تعمیر کرد. برای غریب و مساکین ماهوار و پیمانه اجراء کرد. از حیدرآباد تا مدراس چنیاچش و براه اورنگ آباد پونته و بمبئی برای مسافران و غریبان اقامت خانه (سرای) و مساجد تعمیر کرد. چندی بعضی تا اکنون قائم اند. مثلاً سرای نانگیر و تلگتده و غیره.

همه ساختمان بزرگ و وضع تعمیر شده است. یعنی در سمت غرب یک مسجد کوچک و در شمال و جنوب سرای است. خانه میرعالم قبلی عمارت خوشنما و زیبا بود. متصل خانه خود یک بازار بزرگ تعمیر کرد و بر خطاب مغفرت منزل سکندجهه آترا سکند گنج موسوم کرد. ولیکن این از مندی میرعالم مشهور گشت.

در سال ۱۲۲۱ هجری در سمت شمال بلده حیدرآباد ملحق از شهر نپاه در کنار جنوب رود بوسی یک گلستان وسیع مع عمارت عالی شان تعمیر کرد تا اکنون از باره دری مشهور است. بعد فتح سری رنگاپتن نظام علی خان انعام بیش بها عطا کرد و از این انعام بر جانب غرب حیدرآباد به فاصله پنج میل در سال ۱۲۲۱ هجری مطابق ۱۸۰۱ عیسوی تالاب ساخته بود. و این بنام "تالاب میرعالم" مشهور است.

بعیت و یکم شوال ۱۲۲۳ هجری میرعالم دقات یافت .

در دوره نظام علی خان و اسکندریه میرعالم دیوان و سغیر
خطوط میرعالم بود . و از طرف نظام علی خان و اسکندریه و به نظام علی

خان و اسکندریه نامه ها نوشته است . بر حسب خواہش میرعالم عشق او این نامه ها را مرتب
کرد و آنرا سه قسم متقسم کرد .

قسم اول .. رقعاتی که به نظام علی خان یا از طرف نظام علی خان به امر او نوشته
شده است . یا از طرف نظام علی خان به شیخ سلطان و لارڈ کارنوالس نوشته اند .

۱ . به نواب آصفیاء دوم

۲ . به نواب آصفیاء دوم

۳ . به نواب آصفیاء دوم

۴ . به نواب آصفیاء دوم

۵ . به شیخ سلطان از طرف آصفیاء دوم

۶ . به لارڈ کارنوالس از طرف نواب آصفیاء دوم

۷ . به لارڈ کارنوالس از طرف نظام علی خان آصفیاء دوم .

۸ . به لارڈ کارنوالس از طرف نظام علی خان

۹ . به لارڈ کارنوالس از طرف نظام علی خان

۱۰ . به لارڈ کارنوالس از طرف نظام علی خان

۱۱ . به لارڈ مارٹین از طرف نواب سکندریه

قسم دوم : — این خطوط به ارسلوجاه و از طرف نواب محمود حیدرآبادی نوشته شده است.

۱. به ارسلوجاه

۲. به ارسلوجاه

۳. به ارسلوجاه

۴. به ارسلوجاه

۵. به ارسلوجاه

۶. به ارسلوجاه

۷. بنواب دلاجه از طرف ارسلوجاه

۸. بنواب عمدة الامر دلاجه از طرف ارسلوجاه

۹. به مرزا مهدی شهرستانی مجتهد الزمان از طرف ارسلوجاه

۱۰. به لار دکلر نوالس از طرف ارسلوجاه

۱۱. به لار دکلر نوالس از طرف ارسلوجاه

۱۲. به لار دکلر نوالس از طرف ارسلوجاه

قسم سوم : — آنچه بنام اعزه و اصحاب خود تحریر پذیرفته.

۱. به مرزا محمد مهدی شهرستانی مجتهد الزمانی

۲. به لار دکلر نوالس

۳. به لار دکلر نوالس

۴. از طرف میرعالم

۵. به والاجاه از طرف میر عالم
۶. به والاجاه از طرف میر عالم
۷. به والاجاه از طرف میر عالم
۸. به نواب امیر الامراء بهادر از طرف میر عالم
۹. به نواب مدار الملک
۱۰. به نواب عمدة الامراء بهادر
۱۱. به نواب عمدة الامراء بهادر
۱۲. به هادی الدوله بهادر
۱۳. به عاقل الدوله بهادر
۱۴. به یکی از علماء
۱۵. به یکی از علماء
۱۶. به لاردمارین
۱۷. به یکی رفیق خود در مبارک باد ولادت حضرت امام موسی کاظم
۱۸. به یکی از رفقا
۱۹. به یکی از رفقا
۲۰. به یکی از رفقا

بلاشبه میر عالم خوش قسمت بود که در حین حیاتش خطوط خود را به کادش منشی خود حسین علی خان مرتب داد. این خطوط از عبدالرحمن مرزا کریم بیگ خان منشی نواب منیر الملک بهادر تحریر شده است.

رفیق قائله

رَبِّ اَيْتَرَ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ وَتَمَّ بِالْخَيْرِ

اے ذکر تو گل فروش بازار سخن
 رنگین ز تو برگ برگ گلزار سخن
 اوصاف تو دیباچہ مجموعہ نطق
 توصیف تو شاطہ رخسار سخن
 آرائش سر لوحہ بیافش سخن
 بطلای حمد و ثنای و اہمیت ذوالمن

و پیرائش صفات معانی مستحسن بطعراۃ عزای نعمت سرور لیرب وطن
 و منقبت صفدر شکر شکن صلوة اللہ و سلامہ علیہ مذہب و معنوی ساختہ
 گلشن مصلح اوراق را بر شحات سحاب تحریر مکاتبات رنگین عبارات
 از نتایج افکار صائب متین و انتمیہ حریفہ طبیعت رنگین جناب
 فلک انتساب نواب میر عالم بہادر ادام اللہ و اقبالہ کہ در اقلیم
 سخن گتری منشور شایہ بنام ناسیخ موشح و در قلمرو معنی پروری
 کہ با سہم سامیخ مزین است حضرت گیسو و نظیلات پذیر
 میگرداند و مسودات و متفرقات کہ چون گوہر غلطان اعتکاف با صداف
 اوراق پریشاں و رزیدہ بودند بر شتہ شیرازہ جمعیت منسلک ساختہ

جمال تو عروسان جمله معانی و حسن طلعت شاهان سر پرده شگفته بیانی
 را بشاطلی ماسی جمیله جلوه نماید عرصه ظهور می نماید که تا از باب کمال
 بتماشای صنایع فصاحت و ثلاثت کلام و اصحاب استعداد بنظاره بدایع
 عبارات بلاغت ارتسام محفوظ باشند

و هر چند این بی بضاعت و بی سواد دارالانشاء سخن گستری و ابجد
 خوان دبستان دانشوری حسین علی مخاطب بخطاب خوانی قابلیت آن ندارد که
 این گوهرهای گران بهار را در سلک ترتیب و این جواهر بی همتا را به کلک تحریر تواند
 آورد مکن از آنجا که مقتضای پرورشش و رعایت خداوندی نهال قامت
 عقیدت استقامت بآبیارن ترتیب آن نخلین در ریاض فضیلت نشوونما
 یافت با میهنش گری نامور است بحکم المأمور معذور دست جرات
 باجماع مسودات مسطوره کشوده بتقسیم منقسم ساخته و بس که نونهالان
 معنی رنگین درین گلشن نزهت آیین رسته و شگفته بای مضامین لطاف آگین

شاخص این گلزار ارم تزیین شگفته موسوم بیباغ و بهار و از حسن التاق عدد تاریخ برابر گردید.

ع - الف که صنایع مرصع کاری جواهر زو اهر فصاحت و بلاغت عبارت آرای نه هر حرفش چون ریزه پای الماس
 تابان و دانهای مروارید غلطان حسرت کش چشم ستارگانست و هر لفظش بیان لعل درخشان
 و یاقوت زمان جلا افروز دیده حق بنیان و هر نقطه اش لغزین العلم نقطه روشنی بخش برای دل
 عارفان و هر سطرش با بجز از معنی گستری چون یه بیضیای موسی عزراست ضیاء اندوز نور باشند
 و اصحاب استعداد بنظاره کهنه طرازی سلامت و متانت انشا پر دازی چین چین مضامین رنگین
 فقرات که پر درختی چون گل و سوسن و لاله و یاسمن رشک انزای صد بسیار و هر صفحه برنگ فیروزه جداول
 چادر درخشش مثال جنات تجردی من تحتها الانهار است محفوظ و مسرور شوند -
 ع - الف - د - پ - شمار

قسم اول: آنچه بحضور و از طرف نواب مستطاب معالی القاب نواب میر نظام علی خا
نظام الملک آصف جاه ادا شد اقبال بقلم آمده
قسم دوم: آنچه بنواب ارسطو جاه بهادر دام اقباله و از طرف نواب ممدوح قلمی شده
قسم سوم: آنچه بنام اعزه و اصحاب تحریر پذیرفته
الهی تا مطلع خورشید ضیا افروز بیاض صبح جهان آرامت چشم بد
از روی این مجموعه انشاء دوز و دل صاحب کمالان فطرت والا از مطالع اشع مسرور باد
بحق محمد و آلہ الامجاد و یرب عباد

قسم اول آنچه بحضور بقلم آمده (عرضی) بجناب نواب آصف جاه

بیتحسین رای واستحسان تدابیر مهم
سریرنگ پن - فضل بی منت و اصعب بی تعالی شانه که مدلول سر امر
مداب ذلك فضل الله يؤتیة من یشاء بغیر حساب دلیل آیات تجرید
جہات عالم خطای با انتہای اوسمت نگاه الطغات امباب تأمید را خاصیتی
گرامت فرموده که بر آئینہ ہر فطرت نظر لطف و مرحمت گمارند کہ ہر آئینہ جو ہر نقص بصورت
کمال عکس پذیرد و بر لوح سادہ ہر استعداد رقم افاضہ عقل استفاد بر نگارند
نقوش بالقوہ قبول آب و رنگ فعلیت و حصول می کردد برہان صدق فیضان
این مطلب حق بنیان -

ورد عنایت نامہ تفضل عنوان مکرمت پایاں است کہ

ع ان کو - ثانی ع ان کو - تک ع ان کو - طای ع ان کو - پر ع ان کو - ضی امت

درین زمان میمنت اقران بلمعان مطابقت تفصیل و التزام حسن و استحصال
مال اندیشی های این ذره عبودیت نشان پرتوسر بلندی و سرفرازی بدلالات
شاه راه پاس لوازم حمد و سپاس خداوند حقیقی و مجازای بر ساحت
انتباه طرازی انداخت بنده راسخ الانقیاد در مقام تعظیم این
موصبت عظیم چه اعتقاد را بسجدهات شکر و نعمت رب کریم و قامت عقیدت
استقامت را در پیشگاه افضال خداوند نعمت عمیم با دای آداب کورنش
و تسلیم قوریم و مستقیم ساخت تفصیل روداد حالات این نواحی همیشه بر سبیل
تواتر و توالی از معروضه اعظم الامرا بهاد بنظر اقدس اعلی می گذرد آفتاب
تفضل گسترای از افق بسنده نوازی و عالم پروری بنام ساطع و لامع باد .
بجنا ب نواب آصفیاه بهادر شانی

المهد لله کثیر و اکثر درین ایام خجسته آغاز فرزند انجم
که لمعات افضال اینز و متعال بمیامن اقبال عدو مال بی ندال اید اتصال
حضرت پیر و مرشد بر حق زاد الله اقباله علی تتابع الغدود و الأعمال بر ساحت
مانی و آمال عالم و عالمیان فرو یافت ماشاء الله این کار شکر است که واقفان الطوار ادوار
از روزگار و از که خبران نیز نکیه های لیل و نهار در ممالک و نون تمشیت چنین مهم سترک
دو دوسه یکصد سال نشان نمی دهند بکوری چشم ناقص فطرتاں کوتاه بین قرین
نام آوریها باین بهین انتظام بر وفق تمام حسن انجام و انصرام یافت بتاریخ بیست و هشتم

ط . الف . د . ف . ح . الحاکم

رجب المرجب ۱۲۰۶ هجری قمری تهنه نامه های فیما بین مکمل گردیده عیوض و معاوضه شدند و بفرح ای صدق انتهای الصلح خیر نیاید مصالحت و مسالمة که اساس آسایش عباد و بلاد است انضباط و استحکام پذیرفت انشاء اللہ المستعان بتاریخ دوم شهر شعبان افواج ظفر امراج بصنیت مجموعی طبل مراجعت بلند آوازه ساخته کوچ بکوچ بسمت شیوکنکی نهضت می نمایند و از انجام شد زاده بلند لقبال و اعظم الامر ابیاده و لارڈ بهادر و عمری پُت را رخصت نموده عازم شرف اندوزی حضور میشوند فَاَحْمَدُ لِشِهٍ اَوَّلًا وَاٰخِرًا ظَاهِرًا وَاِبْطِنًا چون تفصیل رود ادعالات و کیفیت سوزن و جواب همیشه از معروفه اعظم الامر ابیاده در بعضی بار یا بان محفل فردوس مشاکل میرسد دوباره جرات عرض می نمود اللہ تقدس و تعالی در اسراع احیان دیده عقیدت کزین و خاطر ارادت آگین باقتباس انوار صوری و معنوی حضور فیض گنجور بمصداق نور علی نور مستغنی در روشن و چشم بصیرت را رشک افزای گل و گلشن سازاد به حمد و اله الامجاد .

در شکر عنایات آخری چهارشنبه عنایت نامه مکرمت آموز با عنایات چهارشنبه صوری شرف نزول ارزانی فرموده و فرقی اعتبار این ذره بمقدار را با وج افتخار رسانید در ادای شکر این عطیة عظمی قامت عبودیت و همین ارادت آگین را با ادای آداب تفضلات و بعثایات راکع و ساجد گردانید الهی تا نگین لعل آفتاب بر انگشته فلک نیلیمی بدست کاری جوهر بیان تقدیر

- ۱ - تهنه نامه های الف، د
 ۲ - یکال - ه - پ
 ۳ - نمی نمود - الف، د
 ۴ - بیغایات الف، د
 ۵ - ایضا بنام آصف جاه بهادر - ه - پ

مرکز است خاتم حکم رانی و فرمان رسانی در پنجه آن مالک تاج و نگین جهان سبانی تایت
و برقرار بالفتون والفساد .

ایضاً در شکر عینایات خور بزه توام

در موقف ادائی آداب دو گانه شکر نعمت والا و رحمت دوبا لایعنی روح
خور بزه توام که از پیشگاه فضل و کرم بعتایت آن هم آغوش افتخار و امتیاز
و دوش بدوش مکرمت و اعزاز گردیده شجره قامت عبودیت استقامت را
به شمره قواعد کورنش و تسلیم راکع و ساجد ساخته میوه مذکور مضاف رسم
معهود از نظر عالم پرورد می گذراند لیکن چون این قدر قسم اول یکدفعه بهم نمیرسد
بدفعات بمعرض عرض خواهد رسانید یا ترجمه اش غفر فلک با شمار کواکب عمرت و بارود
است حدیقه عمر و اقبال خدیو بیهمال از آب یاری لطف باری تازه و ریان
و بسر سبزی خلود دوام تو امان باد برب العباد . ایضاً از طرف
نواب آصفیاه بهادر به لئیو سلطان از مقام پانگلان پیش از مهم اول
شماره خبری قلمی شد

فما رسل متضمن توصیف این دولت حق طوبیت بمنظهریت آثار رحمت
الهی و موردیت فیوضات نامتناهی و مبدئیت ظهور آسایش خلائق
و تقویت دین متین و اعانت روسای اسلام و تائید شرح دین مبین
و اینکه با وصف ارادت قدیم و تجدید استحكام و انضباط یافتن و شیخه نامه
باعهد موافق عظیمه درینولا از روی قراین ظاهر یافت میشود که بعضی از پادشاهان

غرض بموجب از طرف این افداف العباد غبار کدورت و ملال بخاطر
 مبارک جا کرده است چون این معنی منافی عالم ارادت و نیچ نوع اصلی ندارد
 لهذا بر اقامه تصفیه و گذارش مراتب صداقت قلبی مهدی علی خاں را که
 از قدیم الایام هم سر رشته عرف و معروف حضور داشتند روانه نموده شد
 وصول نمود و مضامین مرقومه نقاب از روی حقیقت کشود از آنجا که مبدء
 آثار خیر از جزو تا کل همان قدرت کامله است که سلسله مسببات و معلولات
 بدان علت اللعالم و مسبب الالبینیا انتهای پذیرد پس فی الحقیقت
 نعمت پرستایش نیایش که بگوشش از باب بینش و دانش می خورد
 در پرده هر ساز که باشد بیک آهنگ اندازد ظهور میکند و لاجرم کلمات
 توصیفات مرقومه از قبیل تحدیث بنعم منعم حقیقی تعالی شانہ متصور
 و در جلو نگاه تامل از نظر استحضار بمره و رگشت بر دقیقه سنجان مراتب
 آگهی مخفی نخواهد بود که ریامت منظر اتم قدرت کامله اینز دلایت و مستدعی مراعات
 افداف خلایق بنظر راحت و شفقت تا سر رشته انتظام عالم و سلسله
 رفاه و بهبود احوال قاطبه بنی آدم همواره منضبط و منتظم بوده کارگاه عالم
 شهود را علی الدوام آب و رنگ تازه بتازه بر روی کار می آمده باشد
 علی الخصوص جایی که اتحاد مشرب مقتضی شمواسات و مدارات باشد
 روشن است که تا رعایت این معنی قبول رنگ امکان را شاید از ارباب قلب

۲ - الفاء د - هیچ

۴ - الفاء د -

۱ - الفاء د - ظهور

۳ - الفاء د - مسبب الالعیاب

سلیم و عقل مستقیم مداهنه و مساعده درین امر عظیم چگونه رخ نماید لیکن اجمال و اجمال
 ارادت قدیم و بتجدید استحکام و انضباط و وثیقه نامه با عهد و موافقت عظیمه هر دو و بتفصیلی
 و معنی می خواهد لاجرم بضبط رقم می آید و بر واقفان بدایت و نهایت احوال آن مشبهامت
 پناه مستور خواهد بود که از بدو ظهور ترقیات حیدر علی خان مرحوم در تائید و تقویت
 مرحوم مسطور ازین خاندان عالی پناه دقیقه فرو گذاشت نشده و چون باده هوش ربای
 دنیا که آن چنان را آنچه ترقی کند کار خود کرد یعنی حق فراموشی که فی الحقیقه هیچ صنعتی
 بشناخت آن نمی رسد عنان اقوال و افعال بدست بی حقیقتی سیرده هر چند نزد
 حق شناسان از حقیقت با خبر بعد از حقوق جناب الهی که خداوند حقیقت هیچ حقی بی پاس
 خداوندان نعمت مجاز نمیرسد پس فراموشی حقوق خداوندان فی الحقیقت سر از گریبان
 اگران نعمت حضرت رب العزت بر می آرد *مَنْ لَمْ تَشْكُرْ الشَّيْءَ لَمْ يَشْكُرْ اللَّهُ* با وجود
 این گاهی از قبح این معنی بدیهی که پیش پا افتاده بود آتشباه دست نداد بلکه هر آنچه بر ترقیات
 ظاهر افروزد بیخودیهای صهیائی نخوت طبیعت را بکفران نعمت مائل تر ساخته مراعات حقوق
 دیرینه روز بروز بکاست با این چو آن گرم و سرد زمانه دیده را از تجربه روزگار بصره بود
 مرعیاً پرده از روی کار برداشته پاس مراسم ظاهر بزرگم خود نوعی مرعی می انگاست مصداق
 این معنیست خطوطی که مرحوم مزبور بفرزندار صحت سعادت نشان اعظم الامر ایسادر
 در ایام اقامت اوسه مرقوم نموده و در وقت روانگی حافظ فریدالدین خان موبدالدوله بهادر
 و بهادرالدوله بهادر خطوط مذکور برای نمودن و متناسب ساختن آن مشبهامت مرتبت حواله
 شده بود و آن مشبهامت مرتبت قطع نظر از تنبیه خطوط مذکور را با وجود آن که از شرط امانت

الف - حقیقی است

کتابخانه امامان و خطیبان مشرفی آید در پیش

و حسن معالجه دور بود مسترد نه نموده نزد خود نگاهاشتمند چنانچه الحال نیز موجود خواهد بود
بهر حال سه

آن قدح بشت کست و آن ساقی نماند

چون نوبت پیمایش این جام سرشده بآن شهبامت پناه رسید و ناخبر به گی علاوه
سیرستی این صهبای عقل را با گردید و کار رسید بجای که رسید و هر چند به مقتضای
صفای نیت حق طوبیت که معروف امنیت بلاد و رفاهیت عباد علی الخصوص فرقه اهل
اسلام که به همه جهت حفظ جان و مال عرض ناموس آنها به حکم حمیت شریعت
بر ذمت و همت و الای خود لازم گرفته بجای قیاسش این امور تهاون و تساهل
لمحوظ و منظور نیست به چندین نوع تنبیه به عمل آمد لیکن خمار غفلت و قلت اعتناء
هرگز نه شکست و ارتکاب حرکاتیکه موجب منافرت و در بادی النظر عقل باعث
ندامت بود موقوف نگشت و طرح مصادقتی که فیما بین اهل اسلام دل می خواست
نقش نه بست بلکه تغافل و تساهل این طرف مورث از دیاد مواد فحشه و فساد
و باعث تخلل بنیاد رفاه و امنیت عباد و بلاد گشت از ابتدای ظهور تسلط
و اقتدار الی آلان سر رشته خانه خرابی هستند و مسلمانان از سابق تا به لاحق
روز افزون و کوچانیان هزارها ضعیفا و غربا و عدم اعتناء العاجز نالی آنها و

۱- الفاء - معاملات

۲- ایضاً - حمیت

۳- ایضاً - در پاس

۴- ایضاً - مسافرت

ویرانی اکثر معموره با از غایت اشتها از اندازه شرح و بیان بیرون درین مقام
مضمون کلام خیر الانام المثلید من مسلم المثلیمون من یده و لیسایته
دقیقه تا تک تر در گوشش و هوشش می خواند یعنی لفظ و معنی اسلام سلامت رویت
نه آنکه زور پنجه دعوی اسلام را صرف عهد شکنی در پیج دین و ملت با هیچ کس
جائز نیست و دلایل عقل و بر این نقل بر شناخت حال و نکایت مال عهد شکنی در
دین اسلام که من جمیع الوجوه بی خلل و بهترین سایر ادیان و ملل است چه بر این اسلام
و چه با غیر اسلام منص او فوبائی هوؤ چگونه جائز خواهد بود اخبار و سیر جناب
خاتم انبیای کرام علیه وآله وعلیهم السلام از روایت و درایت و رعایت و عنایت
که نسبت باحوال اقوام خلف و عهد آن حضرت بنویسند دل بوده مشحون و
بسر حد تو اتر رسیده از شایسته شبه و شک محفوظ و مصئون بنا بر این امور که
شمه از ان بر زبان قلم حقیقت بیان گذشت ناچار فکر مواد فساد و اطفای
نایره ظلم و بیداد که رعایا و بر ایار افر اگر گرفته و بهر جا که دسترس می شد
غریبا و ضعفانه بلای جلای وطن و گرفتاری بیت الحزن یعنی کجعام که ریج عامش
توان خواهند مبتلا شده نجبا و شرقا بسبب بی ناموسی دست از جان
و آبروی شمتند تاب سیف معقول و تدبیر معقول ناگزیر افتاد اگر چه تفصیل ظنیبات
که درین مدت متعاری بدفعات بعمل آمده موجب اظناب مع بذاشمه از روداد احوال

۱- الفاء - گردانند و مصدر از بیت خلق اللد که بدایع و دایع الاهی اند که در ذنقون عهد

۲- الفاء - د - لایع تر از ان که محتاج توضیح و بیان باشد پس بیان شکنی

۳- الفاء - د - اعانت

برای زیادتی تحفظ رقم پذیر می گردد که آن شبهامت پناه و قتی که بر معاملة قلعه نرکوند و نول کنند
 یا را و پندت پردهان نقض عهد نموده و کار پردازان را و موصوف بقتل تلافی شدند
 و بمقتضای عهد پروری شراکت حضور لازم شد بقیاس آن که آن شبهامت پناه
 غبار فتنه و فساد را که بدست خود بر انگیخته اند باب سوال و جواب فرو نشانی کرده
 کار بخون ریزی هزار با مسلمان نخواهند رسانید خیر شرط دانسته بسالاه دو دمان
 مصطفوی خلاصه خاندان مرتضوی میرعالم بهادر موسوی که در آن ایام فیما بین میر معتر و
 آتشهامت پناه سر رشته مراسلات جاری بود اشارت فرمودیم که آتشهامت
 پناه بر نگارند که اراده کار پردازان را و پندت پردهان بر تلافی حرکت نرکوند و نول کند
 معروف است و بعد اراده نمودن آنها بمقتضای عهد و پیمان که فیما بین سرکار
 دولت مدار و را و موصوف الضباط و استحکام دارد شرکت حضور ضرور خواهد شد
 اگر منشاء حرکت که بر قلاع مذکور بعمل آورده اند حقیقی داشته باشد بمعرض اظهار
 آرند تا از حضور پر نور تدبیری که موجب رفع غلش باشد بظهور در آید و کار بخون ریزی
 مسلمین نرسد چنانچه میرعالم بهادر آتشهامت پناه را اقلی نموده شخصی
 از طرف خود روانه کردند و نیز اعظم الامر بهادر درین باب بر سبیل اجمال بر آتشهامت
 پناه اطلاع دادند لیکن آتشهامت پناه در جواب این مراتب که مختص بمقتضای
 حسن نیت و غمخواری اهل اسلام بظهور آمده بود و سخنی که صد ابواب فتنه و فساد
 تواند نمودند نوشتند و کار پردازان را و معتر عزم بالجزم نمودند و شراکت حضور بنا بر

۱ - الف، د - محض

۲ - ایضا - سد

و چه یک بقلم آمده فرود شد آن وقت نیز بهمین قیاس که اگر پیش از غزم آگهی مفید شد بعد از ظهور اراده البتة تنبیه دست خواهد داد همین معنی را مطلق نظر داشته مابدولت و اقبال تا نواحی بادای رونق افزا شده بعد دریافت عدم انتباه آتشها متپناه و بر خوردن باین دقیقه پاس اسلام و مراعات عهد و پیمان هر دو مد نظر داشته جمعی از ملازمان سرکار بشراکت و اداشته معاودت فرمودیم و آتشها متپناه بعد مراجعت موکب متصور بر خلاف قانون عقل اول بانی مبنای نزاع را یک سو داشته از او پرسش تعلقه ادونی تعلقه سرکار شروع پرغاش نمودند هنگام مصالحت بر خلاف قرار که با کار پردازان را او پندت پردازان بعمل آورده بودند یعنی هرگاه کلام شریف برای استحکام بنیان عهد و پیمان از حضور برسد در مقابل از طرف آتشها متپناه کلام شریف خواهد رسید چنانچه بر طبق اظهار و درخواست کار پردازان مشارالیه ازین طرف کلام شریف شرف ورود فرمود و از جانب آتشها متپناه بر خلاف قرارداد عهد و وثیقه که مانع منافرت تواند شد بعمل نیامد تا بتوشیح و تصدیق از کلام مجید چه رسید بلکه بامردمانیکه از حضور پر نور نزد آتشها متپناه رسیده بودند بر زبان آوردند که فرستادن کلام مجید با استصواب کفار در آئین اسلام چه مناسب طلب کردن کلام شریف با استصواب کفار بر استبداد و اصرار تام مناسب آیان اسلام و بر طبق طلب فرستادن با استصواب اینها غیر مناسب دانستن چه تصور رود و در ایامیکه علی رضا خان و قطب الدین خان بر مهم سفارت به حضور رسیدند از قبیل سوال و جواب دیگر مطلبی که قابل عرض باشد مطلق نظر

نداشتند و هنگام استفسار از جواب و سوال شرطیه که مصحوب حافظ قرید الدین مویده
 بهادر و بهادر الدوله بهادر فرستاده شده بود یعنی هرگاه پاس رئیس اسلام و
 متوسلان و متابعان ریاست اسلام از آن طرف مرعی شود ازین طرف نیز مسأله و
 مذاهمنه در پاس لوازم اسلام اگر چه متضمن منافع کثیره باشد هرگز پیرامون خیالی نخواهد
 گشت آن شهامت پناه بعد دریافت سوال مذکور نه در آن وقت از بهادران
 مرقوم استفسار مضمون سوال و معنی شرایط آن بعمل آوردند و نه در وقت روانگی
 فرستاده های خود چیزی درین باب بخاطر آورده آنها را آنگاه نمودند و برین هم چنان فرستاده ها
 مذکور خود را باین امور آشنا نموده خواهان اعلان و ازدیاد اتحاد افشای یگانگی
 و یکپارگی بذریعه امریکه به تجربه جاهای دیگر برعکس مطلب نتیجه داده به تعین هر کس بکدام
 آنها این ازدیاد الفت شکار و گرفتار گردیده عاقبت جز خانه خرابی و ندامت
 حاصلی ندیدند لاجرم برای اتمام محبت به آنها فرموده شد که برای استحکام
 بنیاد صدقه و مساعد جواب همان سوال مذکور را نوشته طلب دارند آنها بعد ازین
 که در آنجا ازین مقوله اصلاً مذکور نشده و هم قاعده مانیت که زیاده از آنچه ما مورد
 باشیم آنگاه نموده جواب آن طلبیم متمسک شده خود را بالمره کناره نمودند پس
 سوائیکه از معنی و شرایط آن استفسار شده در خیر احوال و ابهام مختفی مانده
 باشد و جواب آن نیز نرسیده تا به تشدید و توشیح آن برسیدن وثیقه در مقابل
 که جواب وثیقه و وثیقه می باشد چه رسد تعجب که دفعتاً بر وقت ضرورت چگونه
 وثیقه نامه باعث موافق عظیمه کامل گردید آری بیت

۱- الفاء - بیت

کتب خانوادار تعین خطوط مشرقی آنها را پیش

چون غرض آمد همسر پوشیده شد
 صد حجاب از دل بسوی دیده شد

با وجود این چون بفضل الهی رحم ایزدی و مروت در جبلت و قنطرت مابدولت و دلچت است به فرستاده های مذکور در وقت رخصت فرموده شد که هرگاه آتش بهامت پناه را وقتی رود بد که بفرموده مابدولت اقبال نموده هر چه بفرمایم بعمل آوردن آن بدل تصمیم نمایند و این معنی را با اطلاع دهند آنوقت در پاس اسلام تمام مقدمات قصور نخواهد شد و با وجود آنکه پاس مراسم اسلام ازین طرف بدین گونه بظهور می آید بجهت تر آنست که از آن طرف در اسلوب معاملات مراعات ادای حق غیر اسلام فرض تر از حقوق رئیس اسلام که دست آور نیز کامل برای ادای معامله موجود داشته باشد معائن می شود بهر حال روانگی بهدی علی خان بترسم و کالت وقتی مفید می توانست شد که انفصال معاملات سرکار دولت مدار بآن شهبامت پناه به تنه های و عملده که ممکن الوقوع می شود و الحال که توشیح مواثیق فیما بین سه شرکا بر یک و تیره قرار یافت تسلل در امور قرار داد و بترجیح معاملات خود بر مقدمات دیگر شرکا بنا بر اسخ القوی و ثبات و قیام بر عهد و پیمان که فاصه مزاج مابدولت است امکان وقوع ندارد پس هرگاه اراده تنقیح معاملات و تلافی خسارت های هر سه شرکا که از ابتدا در حال چه از آتش بهامت پناه و چه پیشتر از آن بظهور آمده بر سبیل تصمیم پیش نهاد خاطر داشته باشد اول وثیقه قبول این معنی یعنی استرداد حقوق و اجبی هر سه شرکا و رفع خسارات سابق و حال بوجه معقول ارسال دارند من بعد روانگی و کیل سفیر بر طبق نوشته لارد

کازن والس گورنر جنرل بهادر که در مجادلات مکاتب مرقومه آن شهامت مرتبت بکرات و مرات بقلم آوردند و نقول آن بجنس بنا بر ملاحظه در حضور ارسال داشتند به خاطر آرنده تابع رسیدن و وثیقه مذکوره در باب خوف و دریافت مرکوزات و مرقومات آن شهامت پناه بشر کا کار ایما فرموده معر قدر پاس اسلام میتواند شد داشته آمد.

ایضاً عنایتنامه از طرف نواب آصف جاه بهادر به لارو کار والس بهادر سپه سالار فرنگ پنجم محرم ۱۲۰۵ هجری

در قطعه مکتوب بهجت اسلوب اولی متضمن حصول شنقت و سرور از ارتقای مراتب اتحاد سرکار دولت مدار با کمپنی انگلیر بهادر علی الخصوص بآن شهامت مرتبت و ثبوت یقین و وثوق از سیرابی و سرسبزی حد یقه محبت و و داد با بسیاری پاسداری طرفین و اینکه حفظ این سر رشته خدا ساز آن شهامت مرتبت را در همه حال و مال و هر آن و هر زمان منظور و ملحوظ خاطر باشد نصب العین می باشد و انشاء اللہ تعالی در تقدیم شرایط مودت و اخلاص تا جان دارند خود را معروف و مستعد خواهند داشت ازین معنی خاطر مابعد دولت قرین طمانیت باشد و ثانی مشعر بر فرستادن عهدنامه محضر بمهر کمپنی و دستخط خود برای ایفای قرار دلاور جنگ بهاد که در باب رسلین آن میعاد شصت و پنج روز مقرر نموده بودند با مراتب الطمیان از عمل آوردی مرقومات

و شایسته مذکور چهره آرای و اصول مستشمول گردید و از مرقومات و مهم محولات
 زمانی دلاور جنگ بهادر لفظ به لفظ اطلاع دست داد الحمد للہ کہ نقشہ مهم
 شرکت کہ خالی از بار یکی و نزاکت نمی باشد و هر یک از شرکاء را پاسداری
 امور مشترک فیما بین همدیگر و احتیاط لوازم اشتراک در میزان عقل تدبیر سنج
 اهم و التزام صورت استقرار و انضباط گرفت از آنجا که مابعد دولت را نیز اعتلای
 مدارج خلت و ولا و ارتفاع بنای محبت و صفای یاد شاه ذی جاه کمپنی والاد استگاہ
 انگریز بهادر در همه اوقات چه از معامله حال وجه آئینده در مال همیشه بدل منظور
 و پیش نهاد خاطر الطاف نظام همین به یوماً قیوماً این سر رشته قرار سازد
 در ترقی و تزیید باشد هر آئینہ دریافت مرقومات مذکورہ و محولات مرقومہ کہ ہمگی
 به تعمیم ارادہ استقامت آن شہامت مرتبت بر جاہ موافقت و بعموم عزیمت
 حفاظت سلسلہ مذاقت در همه حال اشارت داشت فی الحقیقت موکد مافی الغیر
 و موید مرکز دل مابعد دولت گردید بموجب انضباط خاطر و التشریح و افرشد یقین
 خاطر آن شہامت مرتبت باشد کہ قسمیکہ استحکام این مودت و یگانگی
 با کمپنی انگریز بهادر در بدل مرکز است همان قسم انضباط این سر رشته به تخصیص
 باستصواب آن شہامت مرتبت کہ شیوہ ستودہ حسن نیت و صدق طریقت
 آراستہ رفاهیت خلایق را با تکی نامی منتظم نام آورید با کفایت مهمات
 دولت یاد شاه ذی جاه کمپنی والاد استگاہ اهم دانستہ سلوک بطریق صدق
 و مسداد و مراعات حقیقت در همه باب پیش نهاد خاطر دارند بدل منظور

آری صفات عمیده و ملکات پسندیده مقتضای قلوب کامل عیار است خدا کند که
 بروفق خواهشش دل آنچه مرکوز مابد ولت و پیش نهاد فمیر آن شهامت مرتبت
 است بر آئین بجهت قسمی انضباط پذیرد که دامن خیال تخیل دست فرسود
 شامیه توهم نباشد چون بنیاد استحكام این بنای عظمت استبانه بر
 انصرام معامله رویکار و انجام این مقدمه صداقت عیار که معیار سردست
 مراتب محبت و و داد و امتحان گناه پیش پا افتاده درجات یگانگی و آگاه است
 منوط و مربوط انشا اللہ تعالیٰ قسمیکه ازین طرف آغاز بدل گرمی شده است بعنایت
 الهی تا انجام بر یک منوال معائنہ خواهند نمود و هیچ وجه سستی و قصور تا مقدور
 در این عزم استوار راه نخواهد یافت و راسخ القوی و ثابت قدمی آنچه ان بجز
 ظهور خواهد آمد که فقره مرقومه آن شهامت مرتبت یعنی تاجان دارند در تقدیم شرایط
 مودت و اخلاص خود را مصروف و مستفیذ خواهند داشت از جانب مابدولت نیز
 مانند عکس آئینه بعینه معاینه خواهند نمود و معنی این عبارت وافی اشارت
 ازین جانب نیز بجنس مشاهده خواهند کرد زیاده برین تحریر مافی الضمیر از قبیل
 طغیان اقسام و زیادتی کلام تصور شده بر همین فقره اختتام پذیرفت باقی مراتب
 از نوشته فلامسه خاندان معظنوی سلاله دودمان مرتضوی میر عالم بهادر
 موسوی و کیپتن جان کنوی بهادر دلاور جنگ موضوع خواهد شد .

— * —

۱. القاد - اتحاد

۲. ایضاً - مستند

ایضاً عیناً تمامه بیام لار دکار توالس بهادر تو شتره شده

دو قطعه مکتوب بهجت اسلوب یکی در جواب تهنیت نامه مشعر بر حصول سرور خاطر اتحاد مآثر از دریافت کیفیت ظهور فتح سرکار دولت مدار در مقابله قطب الدین خان مذلت شعاع که بعد تسخیر تبهانه بگین پل از نیروی تهور و جلالت جمعیت سرکار همراهی اسد علی خان تاج الدوله بهادر جلوه آرای عرصه شهید گردید و این که بمقتضای معنی اتحاد که فیما بین سرکار والا و کمپنی انگلیز بهادر یا قصی غایت ثابت و محقق است حسن تردد و کار گذاری بهادران نصرت نشان بدرجه ستمحسن مزاج آن شهامت مرتبت گردیده که ملازمان این دولت ابد طراز در سلسله رفاقت و دولت خواجهان کمپنی انگلیز بهادر منسلک متصور توانستند و ثانی متضمن نوید انبساط جاوید ظهور فتوحات که هر چند بمجرد استماع نصرت فوج ظفر موج کمپنی انگلیز بهادر در بسر کردگی کرنل هاولی بهادر برای دریافت مابدولت پیشش کیپتن جان کنوی بهادر دلاور جنگ تمامی کیفیت بلا تجاوزه و تفاوت قلمی ساخته بودند تا هم سرت خاطر آن شهامت مرتبت از دریافت مراتبات نصرت و فیروزی افواج منطقه کمپنی سوای شرط مشارکت ابتهلاج و انبساط مزاج مابدولت و راویندیت پردیان بهادر که در محاربه رولکار شامل مورتنیه و تاوید حرکات ناشایسته مخالف بدعهد متحد اند بدرجه کمال متصور شده کیفیت این نوید بهجت جاوید نو گریز خامه و داد ساخته مفصل از تهور و دلاوری افواج قلیل کمپنی چه در مقام امت متکلم و چه همراه کرنل هاولی بهادر

انقلابی و - متعلقه

کتابخانه و اداره تحقیق و مخطوطات مشرقی آنحضرت پرورش

و چه همراه جنرل بندر بمبئی که افواج مرقومه بعقل الهی از میا من حسن نیت در همه جا با وجود کثرت جمعیت مخالف مظفر و منصور کامیاب فتوحات و تسخیر قلاع و تبهانه جات و باعث امنیت و آسایش رعایا و برابری آن ضلع گردیده صورت حفاظت راجه ترونکور که با کمپنی عهد و پیمان استوار داشت جلوه ظهور گرفت. وصول بهجت شمول نموده حدیقه خاطر لطافت نظایر را مالا مال نکبت مسرت ساخت الحمد لله که مدارج اتحاد و مراتب یگانگی و یکزنگی نه بان درجه مرتقی پایه تصاعد و ازدیاد است که دومی را گنجایش مانده باشد چنانچه قبل ازین بقلم آمده بود که نسیم فرح شمیم استماع نوید فتوحات افواج کمپنی انگلرزی بهادر در اهتزاز چمنستان خاطر بعینه کار حصون نوید فیروزی بسپاه نعت انتباه سرکار دولت مدار میکنند از آنجا که دلهای صافی را با هم اشرف و اشراق می باشد این معنی سیر تواند از خاطر اتحاد فائز گردید همیں مراتب زبان زد قلم اتحاد رقم شده است اگر چه بفضله تعالی مراتب ثابت قدمی و راسخ القوی و حفاظت عهد و پیمان و صیانت قرار و مدار کمپنی انگلرزی بهادر از سوابق ایام نیز آنقدر منقوش خاطر است که مزیدی بر آن در تصور نتواند گنجد معین ایقین است که از دریانت حفاظت عهد چه در باره راجه ترونکور و چه در دیگر امور بتاثیر تمام بظهور می آید از همیں مراتب که بهترین صفات پسندیده ارباب دولت و ریاضت است بیشتر از بیشتر روز بروز بلکه آنا فنا و ثوق و دلجمعی تمام حاصل میشود چون قلوب کامل عیار به حکم طبیعت مایل موافقت و مرافقت بالغ خردا می باشند

۱. الغاب و - الطاف

۲. الغاد - جنسیت

پی اختیار موجب دلگرمی محبت و اشتیاق خاطر الطاف مفاخر می گردد چنانچه بمقتضای
رفع حجاب مفایرت بعضی مراتب که در میزان مصاحبت سنجی عین صلاح بود در
عنایت نامه علامه رقم پذیر گردیده معرفت دلاور جنگ بهادر وصول خواهد نمود و هم
از نوشتنهای بهادر موصوف مفصل نقاب از چهره و ضوح خواهد کشود مالک الملک
روسای عظام را که مالک زمام انتظام مهیام انام و صلاح و فساد عالمی وابسته
صلاح حال آنهاست توفیق ثبات و قیام علی الدوام رفیق گرداناد زیاده زیاده -

ایضا عنایت نامه از طرف نواب آصف چاه بهادر بنام لار و لوانشن بهادر پنجم محرم جمادی الثانی

دو قطعه مکتوب بیجوت اسلوب متضمن ذهن نشین شدن تمامی مراتب
اراده و عزیمت آن شهباست مرتبت که از ته دل بلا انماض مهمم رویکاره تنقوش
خاطر میدارند از محرومیه دلاور جنگ بهادر و اطلاع دادن از حصول مسرت
بی اندازه از معاینه ثابت قدمی و راسخ القولی و ظهور ترددات و تلمیرات
واقعی از طرف سرکار مابدولت در سابق و راه یافتن ابتهاج و مسرت
بمجد و رینولابت ازگی بدرجه اتم و اکمل و حصول اطمینان کلیه از وقوع استحکام
عهد و موافق فیما بین همدیکر و حاصل کردن دلجمعی از انتظام کارهای تعلقات
بمقاله و بمعاینه فراغت وقت تعمیم نمودن عزم بر رسیدن چنیا پتن و همیشه
مطمع نظر بودن سرسبزی و شادابی معاملات متعلقات سرکار کپنی و ملحوظ
و مرکوزه بودن مشراط صدق ارادت و لوازم حسن کیدلی و محبت و مکتوب دیگر
در جواب تهنیت نامه مشحور بر مضامین قرب عزیمت حرکت از کلکته بمجور و تیساری

چهار لایق وصول بهجت شمول نموده بر مراتب مرقومه آگهی دست داد چون بفضل
 الهی درستی اندیشه و رای صیانت آتش هامت مرتبت منقش لوح ضمیر است
 یقین که اراده چینا پین که قرب و جوار مخالف واقع شده نظر بر سهولت حصول
 اجرای تدابیر مهم و هم بسبب احتمال بر فواید دیگر بسا بجا و خیالی مستحسن
 متصور بود که بفضل الهی وصول خبر چهار سواری آتش هامت مرتبت صحیح و
 سالم بتاریخ ششم شهریور بیج اله شانی به بندر چینا پین سامع افر و زاشتیاق
 و سرت افزای خاطر مشتاق گشت الحمد لله که نسبت ممالک بنگاله
 سمت اتصال دست داد و اطلاع را و فسیل احوال در اصلاح و انتظام
 امور مشترک مدخل عظیم دارد و سهیل الحصول در سریع الوصول گشت المنته الله
 که ثبات مابعد دولت برقرار و مدار و تصرف عنان توجه علی الدوام به تدبیر لایق سرعته
 انجام مهم رو بکار بلکه مساعی جمیله که در باره دگر می رسد کما این کار بنظهور
 آمده می آید مفصلاً و مشروحاً بدلا در جنگ بهادر مقتضای اتحاد که فیما بین
 نسبت ثبوت و تحقیق دارد حسب الارقام بهادر در موصوف را قانیم مقام آتش هامت
 مرتبت دانسته از هر امریکه رو بکار می شود بی کم و کاست اطلاع داده می آید
 البته این مراتب از نوشته بهادر در موصوف پیرایه ایضاح نیافته باشد چنانچه
 بعون عنایت ایزدی افواج مسرکار دولت و ظفر مدار بعد تهبانه بندی ملک کفریه
 و تسخیر اماکن مستحکم آن فسلح بقرب کنجی کوته رسیدند و محاصره قلعه کوپیل که
 شمه از استحکام آن از تحریر میبجز سنگبری بهادر و همراهیان بهادر مذکور که
 شریک کار و بر چشم خود معاینه نموده اند بران مشبهامت مرتبت معلوم شده باشد

اگر چه بجبهاتی چند که آن نیز از نوشته دلاور جنگ بهادر مخفی نمانده خواهد بود بطول انجامید لیکن الحال که اضراب قلعه شکن نزد بر خور دارد اراجاه بهادر متعین شده انشاء اللہ تعالیٰ این عقده نیز سمت کثایش خواهد یافت نظر بر این که درین اوقات نخبه آیت عزم صرف وابسته تسخیر و تخریب ملک مخالف نیست بلکه تدابیر انصرام اصل کار و استیصال بنیاد شجره خبیثه فتنه و فساد پیش نهاد خاطر میباشند بنا بر این اکثر مراتب ضروری بدلاور جنگ بهادر اطلاع داده شده یقین که از نوشته بهادر موصوف مشروحاً واضح خواهد گشت خاطر الطاف مظاهر را بجزانب هر یک متعلق شناخته هر چه زود تر از جواب باصواب همگی مقدمات اطلاع نمایند اولاً دانسیب خواهد بود چرا که مقدمات معلومه متضمن فلاح دولت با و مشتمله بر مصلحت است نسبت زیاده چه بقلم آید -

عناینامه پیام لار و کاروانس گور ز حنزل بهادر

مکتوب مرغوب متضمن داخل شدن قراین عاقبت به چینناپتن از مملکت عرصه قلیل بتاریخ ششم ربیع الثانی بنا بر عظم معظم که منقوش خاطر کرده اند و این که بعد نظر سلسله دوستی و یگانگی نظر بر عهد و پیمان ورود ابط قدیم فیما بین هر دو سرکار عالیه در رنج و راحت درجه مساوات پیدا شده لهذا بلا تباؤ و تساهل نوگزین خامه اتحاد ساخته اند که حق تعالیٰ این ورود اتحاد را ذریعه نصرت و فیروزی و صورت برآمد مقصود جانبین گرداند و آن شهرامت مرتبت امید قوی دارند

الف، ب، د، هـ، ح

کتابخانه وادادیه تحقیق منظر طامش شرقی آندهر اردیش